

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. KÖRZETI FORDULÓ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Az alábbi kulcsszavak, nevek, kifejezések irodalmunk egyik jeles alkotójára utalnak. Melyik kapcsolatos még az ő életével, életművével?
Debrecen; Református Kollégium; Diétai Magyar Múzsa; Egy tulipánthoz
(A) Komárom (B) A nemzet csinosodása (C) Dorottya
(D) Lilla (E) Julianna
- Idegen szavakat és magyar jelentéseket rendeltünk egymás mellé. Melyek a helyes párosítások?
(A) *daktilus* – *versláb két hosszú szótaggal* (B) *dialogus* – *párbeszéd*
(C) *disztichon* – *öt verslábból álló sorfajta* (D) *dialektus* – *nyelvjárás*
(E) *deus ex machina* – *seregszemle*
- Az alábbi összetett szavak közül jelöljétek be a határozós összetételeket!
(A) *holdvilág* (B) *örömteli* (C) *áldozatkész*
(D) *égbekiáltó* (E) *vitamindús*
- Minek az ünnepe április 11-e, és minek az emlékére?
(A) *A magyar kultúra napja – Kölcsey ezen a napon fejezte be a Himnuszt*
(B) *A magyar költészet napja – József Attila születésnapja*
(C) *A magyar kultúra napja – József Attila születésnapja*
(D) *A magyar nyelv napja – Kazinczy győzelme a nyelvújítási harcban*
(E) *A magyar nyelv napja – 1844-ben a magyar hivatalosan államnyelv lett*
- Bontsátok szótagokra a SZEMETELŐ szót, és rakjatek ki minél több legalább négybetűs szót belőlük, majd jelöljétek be az igaz állításokat!
(A) *csak egy 3 szótagos szót lehet kirakni* (B) *öt szót biztosan ki lehet rakni*
(C) *van köztük igenév is*
(D) *a legtöbbször felhasznált szótag a SZE*
(E) *van köztük olyan szó, amelyben mindhárom toldalékfajta megtalálható*
- Gyakran használjuk azt a kifejezést, hogy valakinek *jó a stílusa*. De mit jelentett eredetileg az ókorban a *stílus* szó?
(A) *felsőruha* (B) *viasztábla* (C) *szúrófegyver*
(D) *modor* (E) *íróvessző*
- Vajon x-szel vagy ksz-szel kell írni? Jelöljétek be az x-szel írandó szavakat!
(A) *turmi...* (B) *lu...us* (C) *pi...is* (D) *e...tázis* (E) *anore...ia*

- Jelöljétek be az alábbi idézetre vonatkozó igaz állításokat!

„Mint hulla a hulla! veszett a pogány,
Kő módra befolyván a hegy menedékét:
Ő álla halála vérmosta fokán,
Diadallal várta be végét.”

- (A) *A versszakban 4 állítmány van.* (B) *A „veszett” lehet ige és igenév.*
(C) *A „menedék” itt lejtőt jelent.* (D) *A vers műfaja: népballada.*
(E) *Az utolsó két sor Zrínyi Miklóstra vonatkozik.*
- Híres eposzokból, vígeposzokból soroltunk fel állandó jelzőket. Melyik szereplő jelzője lehet valamelyikük?
fellegtorlaszoló, párducos, rózsásujjú, tehénszemű, fondor lelkületű
(A) *Odüsszeusz* (B) *Akhilleusz* (C) *Zeusz* (D) *Hajnal* (E) *Árpád*
- Ki mondja és kiről? „Ó, mely dicső ész bomla össze itten!”
(A) *Hamlet Ophéliáról* (B) *Ophélie Hamletről* (C) *Gertrud Hamletről*
(D) *Gertrudis Melindáról* (E) *Solom mester Melindáról*
- A Máltai vagy Johannita lovagrend úgynevezett *ispotályos* lovagrend – olvasható a róluk szóló ismertetőnkben. Milyen tevékenységükre utal az *ispotályos* jelző?
(A) *adakozó* (B) *gyógyító* (C) *hittérítő* (D) *harcoló* (E) *tanító*
- Olyan szavak meghatározását közöljük, amelyekben **rk** betűkapcsolat van. A szavak megfejtése után olvassátok össze a kezdőbetűket! Mi igaz az így kapott szóra? 1. *változatos színű* 2. *szélvihar* 3. *henceg*
(A) *főnév* (B) *főnév ragja* (C) *igei személyrag*
(D) *birtokos személyjel* (E) *egy halfajta neve is lehet*
- A legismertebb Shakespeare-drámákból adtuk meg néhány szereplő nevét anagrammával. Kik szerepelnek a *Hamlet*ben?
(A) *ADJAK* (B) *PULI OSON* (C) *CITROM EU*
(D) *UNT OMEGA* (E) *BIRSFARONT*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Dadogó szavak.** Nyolc olyan szó meghatározását, körülírását olvashatjátok, amelyekben az az érdekes, hogy az első két betű rögtön megismétlődik. Íme egy példa: *felfedi a bűnt, lebuktat valakit = leleplez*. Fejtsétek meg ezeket a szavakat, és a helyesírásra is ügyelve írjátok le őket a válaszlapon!
1. *fontos dolgot jelölő emlékjel* 5. *a város, ahol Jónás próféta prédikált*
2. *nagyon sok, hatalmas* 6. *idegen irányítás alatt álló ország*
3. *gabonában tenyésző apró rovar* 7. *az élőlények utánzási képessége*
4. *a cselgáncs küzdőszőnyege* 8. *székelyföldi folyó, a Maros mellékveze*